

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseket a szerkesztőség és a kiadóhivatal
mérésről krakón vessen fel.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Mátyás király-utca 17. sz.
Telefon-szám 164.

Felolvas szerkesztő: FODOR KAROLY

Előfizetési árak:
Félévre 10 korona, asztalra 5 korona.
Vidékre félévre 12 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Elsorvad

ez a város, mert nincsen meg a kellő közlekedési eszköze, elzárják ettől a várostól a kellő erőforrásokat, gátat emelnek a környék elé, hogy rendszeresen tekereshesse a piacunkat. Olyan gyatra vasuti összeköttetésre és olyan szegénytelen szegényes vonalára nincs széles Magyarországon még vérszának, mint Bajának. Reggel korán és este későn lehet itt csak vonatot igénybe venni. A nap folyamán kínai falal vagyunk körülveve. Sem megközelíteni, sem elhagyni nem lehet ezt a várost. Mutassunk rá, hogy ez milyen káros reánk nézve, beszéljünk arról, hogy piacunktól a legközelebbi szomszédaink is kénytelenek távol maradni a lehetetlen vasuti közlekedés miatt? Feloszlás minderre rámutatni, felesleges minderről beszélni, mert hiszen tudja ezt mindenki, aki városunk viszonyait ismeri. Ha ez az állapot tovább is így marad akkor a hanyatlás, a visszafejlődés rohamos menetét képtelenek leszünk feltartóztatni. Itten csak egyetlen mód van a város kereskedelmének és iparának megmentésére. Fogjon össze minden tényező: Városi hatóság, ipartés úf, kereskedelmi kaszinó és mindenki, aki valamit törődik a város jelenével és szöbb jövőjével és indítsanak erőteljes akciót arra nézve, hogy a vasuti közlekedés megjavuljon, hogy több vonatot kapjunk, hogy ne legyen a város az egész külvilágtól elzárva. Ez minden embernek éppen úgy érdeke, minthogy az államnak is érdeke, hogy egy város ne visszafelé, hanem előre fejlődjön. Hiszen haigy elhanyagolnak bennünk és mi sem igyekezzünk magunkon segíteni, akkor nem sokára Bajmök színvonalára sülödünk.

A breszt-litowszki béketárgyalások

Breszt-Litowszkból jelentik, hogy március hó 1-én délelőtt megkezdtek a központi hatalmak és az orosz képviselők az új béketárgyalásokat. A küldöttség elnöke Rosner követ a plenáris ülésen javasolta, hogy a hatalmak kollektív békeszerződést kössenek négy külön melléklettel a gazdasági viszonyok rendezésére. A politikai viszonyok rendezésére pótszerződés köttessék Sokolov orosz küldött hozzájárult az előterjesztéshez. Az elnök átnyújtotta a kollektív békeszerződést. A szövetségesek megfogalmazták a kereskedelmi, politikai és jogi szerződés tervezetét.

Pétervár. Az orosz főváros környékén felbukkantak az első német lovasjárőrök.

Berlin. Mértékadó helyről jelentik, hogy március hó 3-án vége lesz a breszt-litowszki béketárgyalásoknak. Az oroszok elfogadják a feltételeket. A német csapatok csak a békeszerződés aláírása után szűntek be előnyomulások. A zsákmány egyre növekszik. A németek előnyomulásokkal politikai nyomást akartak az oroszokra gyakorolni, amit már Reval elfoglalásával sikerült is.

Ludendorff jelenti, hogy keleti Kievet megszállották. Pétervár. Lenin kijelentette, hogy az ideai hűvét a béketárgyalások lesz.

A román béke

Jassy. A román hivatalos lap jelenti, hogy a kormány belátta, a békekötés szükségét, de mindeddig nem tárgyalnak amíg elfogadható alapon nem indulhat meg a tárgyalás.

A hivatalos jelentés tagadja a minden áron való békekötés szándékát.

Bécs. A román válasz még nem érkezett meg, de minden esetre rövid időn meg kell érkeznie, mert a román helyzetnek tisztázódnia kell.

Berlin. A Vossische Zeitung jelenti, hogy a bukaresti béketárgyalás megbúsultnak tekinthető.

Japán beavatkozás

Rotterdam. Japán intézkedések történtek, hogy Keletázsia fegyveres beavatkozása megtörténjék.

Merénylet Lloyd George ellen

Berlin. Február hó 27-én Lloyd George ellen egy szintemista merényletet követett el. Letartóztatták.

Amerikában erősödik a békehangulat

Amsterdamból jelentik, hogy washingtoni híradások szerint Wilson legközelebb válaszolni fog Hertling beszédére. Az, hogy Wilson a politikában teljes eszelektív szabadságot tartott fenn magának, antant-körökben annál nagyobb aggodalmat kelt, mert semleges helyről érkezett jelentésekből kitűnik, hogy a békehangulat újra erősödik; megállapítható, hogy az orosz békekötés és a román béketárgyalás Amerikában igen nagy benyomást gyakorolt.

Románia fizessen hadikárpótlást

Berlin, március 2

Az itteni polgári pártok köreiben hevesen követelik, hogy Románia hadikárpótlást fizessen. A híradalmi gyűlésben nyomatékosan hangsúlyozták, hogy az 1917. júliusában hozott többségi rezolúció csak abban az esetben bírt volna kötelező erővel, ha ellenségeink elfogadták volna akkori békeajánlatunkat, de most már visszanyertük elhatározásj és eszelektív szabadságunkat.

A hadikárpótlást Románia nem annyira pénzben mint inkább gazdasági kedvezmények formájában kellene behajtani. Az ország katonai megszállását mindaddig fenn kell tartani, míg a követelt kárpótlást teljesen meg nem adta.

Nyolc órajárásra Pétervártól

Baseli távirat szerint Pétervárról azt jelentik, hogy a német csapatok folytatják előnyomulásukat s most még nyolc órajárára vannak Pétervártól. A törésben lázas izgalom uralkodik.

Öt amerikai hadtest a fronton

A berni Bund közlése szerint a nyugati hadterre már öt amerikai hadtest érkezett, ezeket azonban csak részben használják fel önálló csapattekként. Ezidőszent a Rajna-Marne-csatornánál állanak. Kisebb amerikai csapatteket francia csapatokkal kevertek össze.

Összehívják a finn országgyűlést

Bécs, márc. 2.

A finn határról jelentik: A törvényes finn kormány tegnapra Vasába rendkívüli ülésre egybehívta, a finn országgyűlést.

Jankulov tanár nyilatkozata.

Mivel Nicolás előadásommal semmi más célem sem volt, mint a faj, a műveltség és a humanizmus fogalmát a műveltségközösségnek főleg a német fajcsociológia kutatásainak Geszociológiájával bemutatni és legkevésbé saját véleményemet, vagy világ nézeteimet előadni, visszautasítok minden oly gyanúsítást, mintha bárminemű tendenciositás vezetett volna engem. Aki személyemet, ill. előadásra inkompetenciámat említi is tartaná, az mindenképp olvassa el a Névnyi Nagy-Lexikon 10. kötetének 764. oldalán nevem alatt található közleményt.

Mint állami tanintézetnek immár 18 éves tanára jól tudom mik a kötelességeim, nevelői működésemben extra embereket beavatkozását nem ismerem el kompetenciámat és minden ilyen beavatkozás ellen tiltakozom.

Mivel a Bajai Független Újság bizonyos kétségekkel vette tudomásul rövid fejtégetésemet a magyar fajról és ama előadásnak adott kifejezést, hogy a problémát egyszerűbb szavakban világítás meg szívesen reflektálék erre.

Magyar faj igenis van, mely anthropologialag kevert faj, mint ilyen ugoros, törökös, stb. szaván ugor, török stb. típusú egyénekből alakult, de magyar fajról, mint ma már minden történelmi múlttal bíró fajról csak sociológiai értelemben lehet szó. A magyar nemzet már ill. sociológiai faj, melyben nem a vér és a típus közössége, hanem a történelmi összetartozás tudata, a mult örömeinek és szenvedéseinek közös érzése és a magyar kultúra és civilizáció közössége a különböző anthropológiai típusokat összekötő káposok. Mindenek szellemi képesek és ennyiben a sociológiai faj mentalitás (mens) spirituális közösség, és így a történet folyamán a faj mindinkább spiritualizálódik és differentiálódik más fajoktól, vagy nemzetektől.

Egyuttal az előadásomban distinguált aristocrata és democratia fogalmára is kitérek röviden. Teljesen különválasztani és ellentétbe állítani a két eltérő fogalmat nem lehet, mert a szellemi világban nincs skatulyázás. Bizonyos fokig összeférhetnek egymással, mert minden egészséges democratia az erkölcsi és szellemi kiválóság kiválasztására törekszik, egyébként demagogiává süllyed alá Aristocratián nemcsak verbális és vagyoni, hanem erkölcsi és szellemi aristocratiát is érthetünk, az a kulturális aristocrata. A lényeges különbség abban van, hogy a democratia

inkább az egyenlőség, az aristocrata pedig inkább a szabadság eszményét foglalja magában: az első inkább civilizatorikus, az utóbbi inkább kulturális irányt jelent. Csak elfogultság láthat az aristokratiában megválni valót; egészen más az aristokratikus elv elfajulása, az oligarchia, mely épp oly kértüzet, mint a demagogia és a plutocrata.

A tudomány szempontjából egy népre néve sem nem megtiszteltetés, sem nem lealacsonyító az, hogy demokratikus avagy aristokratikus szemléletű-e. Ha a demokráciák körében élünk is, bálványt nem kell beülni eszünk. A tudomány szemében minden nép olyan, amilyen, és nem olyan, amilyennek szeretnénk. Aki egy népet nem ismer, érzelmi szempontból tekintheti csak; aki ismeri, objective is ítéltet róla. A német fajcsociológusok egyenesen büszkék arra, hogy a modern kor materializmusában népük még mindig tud aristokratikus szemléletben gondolkodni; ott a socializmusnak egy óriási iskolája, a Bodnere form hangzathatja, hogy a szakszaksz és egyenlőség összeférhetetlenség egymással, ott még osztályuralomról is írhat sociológus; ott a Chamberlain és a Gobineau nevek idegen hangzásuk dacára is tisztelt tárgyai; igen, mert a nagy nemzet éppen abban nagy, hogy az emberek az elképzelt felfogást is tisztelik és gondolatokat egymással kisserélhetik; ott minden tudományos haladás látható.

Végül hangsúlyozom, hogy a tudós legszebb ékessége az objectivitás és szerénység. Tudatlansága miatt senkit sem ítél el, szívesen tanulok mindenkittől aki ezzel a két erénnyel közelodik hozzám. Visszatartom annak fölvetését is, mintha kisgocikok hatása alatt beszéltem volna seviszisztikusán és azt is, hogy suttogva beszéltem veinn; ha nagyobb esend lett volna, gyöngye hangem is jobban érvényesült volna.

Előadásom távol áll minden politikai tendenciától. Európa faji problémáit, tisztán az ethnologia és sociologia alapján mutattam be.

Beszédem szomoru jelensége annak, hogy kemely szellemi munka igen gyakran szomoru elbírálásban részesül.

Baja, 1918. febr. 26.

Dr. Jankulov Boriszláv.

H I R E K.

A krasznajowszki foglyok.

A fővárosi lapokból ismeretes, hogy Zalán országgyűlési képviselő, mint katonatiszt orosz fogságba került és Krasznajowszki foglyok között.

Egy bajai család levélben kérette fel a képviselőt, hogy felvilágosítást kérjen egy Krasznajowszki foglyok között levő családtagjának hogylétéről. Zalán képviselő készségesen válaszolt a következő levélben:

Örömmel tudatom, hogy M. E. főhadnagy ur, akit volt szerencsém elutasításomig napnap után láthatni, hál' Istennek egyelőre, mint testileg teljesen egészséges, lelki egyensúlyát megtartotta a reméljük, hogy a közeljövőben többi hadifogoly bajtársaimmal együtt szerencsésen a egészségösen visszajuthatja szeretetét. — Hogy hónapok óta hírek nélkül vannak, az az aggasztja Önöket. Hízen a jelenlegi viszonyok majdnem lehetetlenség t-szik a postaforgalmat Bajtársaim ugyasólván kivétel nélkül komoly munkával foglalkoznak s ema legbiztosabb szor az egészség megőrzésére. Az élelmezés terén, mint mindentűt, ott is volna kívánni való. Azonban összintén állítom, hogy elutazásomig nem lehetünk s a gyengébb korot az állandóan dísző események útján beszállított élelmiszerekkel mindig feljavitottak. Azt hiszem, az a jövőben is így maradt.

Kath. aut. választásnál a szavazás hétfőn egész nap folytatódik dé 9—12 és dé. n. 3—5-ig. Mivel ellenjelölt is van felkérjük a választó polgárság mind a 24 évesnél idősebb katolikus férfait, hogy szavazatát Meskó Zoltán orsz. képv. bajai jelöltre adják le.

Megindul a hajózás. Itt van már igazán a tavasz, megöleltük a Duna, megindul a hajózás. A teherszállítás március 4-én, a személyszállítás március 9-én megkezdődik. Ez talán segít egy kicsit a mi közlekedési nyomorúságunkon.

Ismét korlatozzák a vasuti forgalmat. Március elsejétől kezdve ismét korlatozták a vasuti tehertra forgalmat. Százhetven kilométer körzetben belső és helyekre árut feladni nem lehet. A korlatozás bizonytalan ideig tart.

Nagy tűz volt valahol a környéken. Hogy hol, azt még mindeddig nem lehetett megállapítani Pénteken esti 8 órától kilencig egy Bajáról, mint Bacsalmásról óriási, felespő lángokat lehetett látni, amely az ég alját egészen megvilágította és vértessre festette. Hogy mi égett és hol, azt nem tudják. Eddig csak annyit tudnak megállapítani, hogy a környékbeli házak között nem volt tűz. A tűzről sem a városos, sem a szolgabíróskor nem jött semmi jelentés.

Katholikus autonómiai szövetség folytatása, hétfőn egész nap. — Jelölt Meskó Zoltán orsz. képv.

Ujvidéken elfogott dohánytoivajok. Tegnapelőt délután a szabadsági pályaudvaron szolgálatot teljesítő vasúti alkalmazottak észrevették, hogy az egyik vasúti kocsit, amelyben nagy mennyiségű dohány szállomány volt elhelyezve, ismeretlen tettesek felöltözték az abból két két dohányt ellopottak. A szerzett tapasztalatokról azonnal értesítették a rendőrséget, amely a nyomozásnak azonnal kezálátott. A nyomozás nem sokára megállapította, hogy a tettesek katonák voltak és Ujvidék felé menekültek szakmárukkal. A szabadsági rendőrség értesítette az ujvidéki rendőrséget a nyomozás eddigi eredményéről. Az ujvidéki rendőrségnek tegnap azán sikerült is az ujvidéki rendőrpályaudvaron a tettesek közül kettőt elfogni és azokat azonnal letartóztatták. A két katonánál meg is találtak az ellopott két két dohányból négy kádot. A többi tetteseket és az ellopott dohányok többi részét keresik.

A tengerek kalandora a címe az Apolló mozgó maszknapjai szenzációjának. Ez az 7 felvonásos amerikai bűnügyi dráma egy teljes előadást beöltöztető, mely földmúlja az eddigi lejtésűt detektív és bűnügyi drámákat. Felhívjuk a közönség szíves figyelmét a kifűző dráma megtekintésére. Az előadások kezdete a. n. 2, 4, 6 és este fel 9 órakor.

Agyonnyomta a rászakadt föld. Barza' mas szerencsétlenség történt tegnap Szabadságon a műtrágyagyár közelében. Szabó István 42 éves tisztasolga sárga földet ment ki a műtrágyagyárhoz, ott ugyanis nagyobb mennyiségű sárga föld van. A tisztasolga ásás közben nem vigyázott és kiásta a földet keletkezett jobban maga fölött, úgy hogy a támasztát veszített mintegy 150 métermére sulya földtömeg rászakadt és egy pillanattal eltemette. A bajt nem vetők rögtön észre és így a sárga föld tisztasolga a roppant sulya föld alatt megfulladt. Mire kiázták már halott volt.

AKIK RÉTSZER HALUNK MEG

ALWIN NEUSS 5 felv. drámája Ma vasárnap AZ URÁNIÁBAN.

A színházunkon és kávéházainkban:
FOKÓ: MÁRÓLY,
Színházunk: Dr. STEPHEN JÓZSEF,
Kávé: CORVIN NYOMDA, BAJA.
Nyomtatott a „Corvin”-nyomdában a gyarmatiánál (Baja), Mátyás király-utca 4.

URANIA

1918. március 3-án, vasárnap d. u. 2, 4, 6 és este fél 9 órakor.

ALWIN NEUSS a mimika legnagyobb mesterének főszereplésével

AKIK KÉTSZER HALNAK MEG

egy bohóce tragédiája 5 felvonásban, gyönyörű dráma.

Vigjáték újdonságunk:

A MASKÖRLEÁNYA

kitűnő bohózat 2 felvonásban

Szíves támogatást kér az **Uránia.**

Árpád-utca 16. Berényi D. és Miklós-utcákra nyúló sarokház szabad kézből

eladó

mely áll 12 utcai és 2 udvari szobából 2 utcai pincéből és a szükséges mellékhelyiségekkel. Bármely nagyobb vállalatra alkalmas. Bővebb leírást ad a háztulajdonos: —

Babits Sophie Karlóca Szerem-megye.

Eladó

A Szent László-utca 18. számú tehermentes ház, mely áll: 8 szoba, 5 konyha, 2 pincze, falfélszerok, kocsiszin, istálló, nagy kerttel. — Értekezhetni Haynald-utca 14. sz.

Eladás

Egy modern uri lakóház 6 szoba és mellékkeliségekkel forgalmi gócpontban fekvő hozzátartozó 317 ö1 területű két kerittel, gyümölcsös és lugas szőlőkkel szabad kézből **eladó.** Ugyancsak 5 kis hold területű ingatlan földterület, melyből 500 ö1 szőlő gyümölcsösrel 250 ö1 kertészeti föld és 2400 ö1 herés föld lakóház és prés-házzal karós felszerrel ugyanott szintén **eladó.**

Bővebb értesítés az ingatlan tulajdonosnál V. kerület kiscsávoly városrész Malom-utca 7. sz. alatt nyerhető.

Eladó birtok

6000 négyszögöl szőlő és szántó-föld a Jaukó-dőlőkben eladó. Bővebb értesítés

Budapesti-ut 121. sz.

Lakást

keresek Baján 3-4 szobával esetleg kü önálló házat kerttel. — Ajánlatokat kérek a Bajai Független Újság kiadóhivatalához.

Férfi munkásokat

keresek cementáru gyáram részére. Állandó és jó kereset biztosítva van

Grünhut Miksa, Spitzer féle téglá és cementgyár.

A gőzfürdőben hét-főn és kedden tanuló részére medence **fürdő.** Jelentkezések az iskolák igazgatóinál.

Megfelelő óvadékkal és bács megyei helyviszonyokkal teljesen ismerős kereskedő nagy vállalkozónál

bizományos, vagy bizalmi állást keres

Cím: Margethy János Baja. Szt. Antal utca 11.

Eladó lakóház,

amely mindenféle üzletre alkalmas és egy 3 holdas, jókárban levő **szőlő eladó.** — Felvilágosítás Erzsébet királyné-u 60

özv. Tiprovác P.-né.

Elveszett

egy arany brostú kék zománcos. A becsületes megtaláló 50 korona jutalomban részesül az „Corvin Nyomdában.” —

Eladó ház

A Belvárosban egy öt szobából álló uri lakás, megfelelő mellékkeliségekkel nagy pince és nyári konyhával eladó.

Cím: KIADÓHIVATAL-ban

HIRDETÉSEK

jutányos áron

FELVÉTEKNEK.

Állandóan Iriss

mész és cement

eladás nagyban és kicsinyben

Spitzer Illés

BAJA, Budapesti-ut 9. szám. (Vásártér.)

Interurban telefon: 221. szám.

APOLLO

MOZGÓ SZÍNHÁZ BAJA

Vasárnap, március hó 3-án

délután 2, 4, 6 és este fél 9 órakor.

Legnagyobb szabású bűnügyi dráma. Teljes előadást betöltő filmalkotás. Az amerikai filmek nagystíli, óriási szenzációja:

A TENGEREK ALANDORA

(DER SIE-WOLF.)

Amerikai bűnügyi dráma 7 felvonásban.

„RIVIERA“

természeti felvétel.

Jön!

Jön!

Jön!

A PÁNIK PSILANDERREL.

„Corvin”-nyomda

BAJA, Mátyás király-tér 8. szám
Telefon 164.

Mindennemű nyomtatványok
izléses, pontos és gyors
kivitele.
Nagy nyomtatványraktár!

„Bajai Független Újság”

„Bajai Közlöny”

szerkesztősége és kiadóhivatala

Tavaszi blonse újdonságaim nagy választékban megérkeztek
Huszár Rezső áruháza.

Gőzfürdővizgyógyintézet Baja

FÜRDŐ REND!

Szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap délelőtt
gőzfürdő férfiak részére. — Szombat délután férfi társas
fürdő (tisztasági medence fürdő) — Szerda, csütörtök, péntek
délután gőzfürdő nők részére.

☛ **Kádfürdő egész héten.** ☛